

ԾԱՂԻԿ շարաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերն : — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է 100 դրուշարժաթ : — Վեցամսեայն 50 . — Գաւառաց համար 115 դրուշ . — Վեցամսեայ 60 . — Ծանուցման տողը 5 դրուշ :

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել ,
Աւ Արաճատէր եւ Տնօրէն
ԱՆՏՕՆ ՍԱՔԱՅԵԱՆ
Էսկի Զապթիյէ ճառտէսի
Նշան էֆ . Պերպերեանի Տպարանն :
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք ետ չեն տրուիր :

40 ՓԱՐԱ

ՀԱՆԴԵՍ

ՓԱՐԱ 40

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն Տ Ե Ս Ո Ւ Թ Ի Ն

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ն

Ազգային տեսութիւն . (Ընդհանուր վիճակի գաւառացի) . — Դորձեալ Մայ . եկեղեցի . — Ասկէ անկէ . — Համագործակցութեան զուարթութիւն . — Գործածական բաւեր . — Կոյսի զուարթութիւն . — Նէմէհէնի մայր եկեղեցի . — Լալ . — Առանձին խորատներ . — Ծանուցման ք .

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԻՃԱԿ ԳԱՒԱՐԱՅ

Բ

Անցնինք այժմ գաւառացւոյն բարոյական կեանքին ,

Մեր հաւատն այս մասին շատ մեծ էր , զի լսած էինք թէ գաւառացիք բարոյական ջերմ նախանձախնդի են նման կրօնականին :

Թէպէտ չենք ըսեր թէ գաւառացւոյն բարոյական կեանքը բոլորովին ապականուած է , բայց իրողութիւնն այս է թէ մանաւանդ ի Փոքր Ասիոյ չէ մնացած այն նախնի բարոյական , որ Հայուն այնքան փայլուն պարծանքներէ մին եղած է . վասն զի ցաւ ի սիրտ նշմարեցինք թէ բարուց ապականութիւնը տակաւ մուտ գտնել սկսած է :

Ամուսնական յարկի սրբութիւնը չէ ի պանծալի վիճակի . յորում կը գլուխուէր սա երբեմն , ամուսնալծողութիւնը որ բոլորովին անձանթ գաղափար մ'էր , սկսած է գործել իւր աւերում .

ներ , իսկ տհաւ եւ անյարմար ամուսնութիւնք դժբաղդարար միայն բացառութիւններ չեն կազմեր :

Աւելցնենք տանջ վրայ խաղամութիւն , ստախոսութիւն , արքեպութիւն , անխոստմնապահութիւն , սուտերգնութիւն . հակառակասիրութիւն , չար նախանձութիւն , եղբայրատեցութիւն , զրպարտութիւն , անարգ մասնչութիւն , ամբարտաւանութիւն , դձուձ վրէժնագրութիւն , եւ այլն , որ բարոյական անկման շատ ախտեր հետեւանքներ են :

Գաւառացի Հայն ընդ օտարի յարգանք եւ խորին աննաժութեամբ կը վարուի , սակայն իրարու հետ գրեթէ բնաւ ոչ այնպէս , մանաւանդ հոն , ուր կրթութիւնը չէ փայլած , ուր լրագիրք կամ բնաւ մուտ չեն գտներ եւ կամ հազիւ մէկ երկու հատ եւ ուր բարոյականի վսեմ , կենդանարար եւ փրկարար խօսքեր չեն լսուիր :

Սակայն այս երեւոյթէ բնաւ պէտք չէ դատել թէ այս է գաւառացի Հայուն բարոյական իսկաւոր պիճակը :

Այս բան հետեւանք է վիճակի մը , զոր ստեղծած է ժամանակը ,

Կրթութեան բարիքը եւ շատ խնամեալ առաքելական հովուութիւնը միայն կրնան դարձանել զայս աղէտ , որ սակայն ազգային աղէտ մ'է :

Ապրելու արժանի ազգ մը պէտք է ունենայ շատ մաքուր բարոյական , որ հաւասար է ազգային առաքինու-

թեան ,

Հայոց Միացեալ Ընկ . բարենպաստակ պաշտօնը գրեթէ նախախնամական բարիք մ'է , բայց աղետն այնքան մեծ է , որ շայն դարձանելու մեծագոյն պէտքին առջեւ անբաւական է , զի իւր հասոյթք ընդհանրապէս չեն բաւեր իւր գործողութիւններ ընդարձակելու համար :

Որովհետեւ խնդիրը մեծ շահեկանութիւն ունի ամեն կարգի եւ ամեն տեղւոյ ազգայնոց ջերմ հրաւեր կը կը կարգանք այս առթիւ նպատակու յիշեալ մեղուալման ընկերութեան , որ պէս զի կարենայ իւր գործողութեան շրջանն ընդլայնելու , այն է . կրթութեան բարիքը տարածելու այն ամեն տեղ , ուր գէթ խնամեալ նախակրթութիւնը չէ տարածեալ :

Այս մասին մեր կարծիքը փոքր ինչ տարբեր է :

Միացեալ Ընկերութեան զոհողութեան կեդրոն պէտք չէ լինին քաղաքները , յորս բնակեալ ազգայինք իրենք պարտին հոգալ եւ հայթայթել իւրեանց դասակաց կրթութեան ծախքը . եւ այս բան կարեւոր է նոյն իսկ իրենց համար , որ ինքնօգնութեան վարժուին . բան մը որ շատ պէտք է , եւ թէ ոչ իրաւունք ու ոչ արդարութիւն է որ ամեն բեռ ծանրանայ միայն ի Պոլիս բնակեալ ազգայնոց վրայ , որ արդէն կարի ծանրաբեռնեալ են :

Գաւառացի քաղաքաբնակ ազգա-

յինք հոգալէ յետոյ իւրեանց վարժա-
րանի ծախքը, եթէ կամին, և աղէկ
կ'ընեն եթէ կամին, յանձնել ինամա-
կալութիւնը Միացեալ ընկերութեան,
որով գաւառական վարժարանք տար-
բեր տարբեր ծրագրերով և ուղղու-
թեամբ չեն ընթանար, այլ ամեն գա-
ւառական վարժարանք մէկ ծրագրի
վրայ և մէկ ուղղութեամբ կը քայլեն,
ոյր հետեւեալն օգտաւարաց միութեան
կը գոյանայ:

Իսկ Միացեալ ընկերութեան գոր-
ծողութեան կեդրոնը լինելու են գիւ-
ղերը, յորս բնակեալ աղջայնոց տըն-
տեսական պայմանք բնդհանրապէս
գլխութեան և կարեկցութեան արժա-
նի են, գիւղեր, յորս սակայն պահ-
պանուած է ճշմարիտ Հայութիւնը:

Բազում գիւղեր, մենք այցելելով,
առիթ ունեցանք հետազոտութիւններ
և ուսումնասիրութիւններ կատարել
վերաբերմամբ բուն հայկական կեան-
քի, և ոչ նուազ գաժուեցանք ու ոչ սա-
կաւ միութարուեցանք վասն զի յայ-
նոսիկ նշմարեցինք ճշմարիտ կրօնասի-
րութիւն, շատ մաքուր բարոյական,
հայկական անկեղծութիւն, պարկեշ-
տութիւն, համեստութիւն, ժուժկա-
լութիւն, ամուսնական հաւատարմու-
թիւն, առաքինութիւն, աշխատասի-
րութիւն, ազնիւ հիւրասիրութիւն,
անկեղծ յարգանք, անձնուիրութիւն,
և այլն, որ պահուած են սովորու-
թեամբ և աւանդութեամբ միայն:

Չայս կ'ըսենք, որովհետեւ կային
գիւղեր—և դուցէ կան տակաւին—
որ քահանայէ իսկ զուրկ կը գտնուէին
և տեսանք գիւղացի 5-6 տարեկան տը-
ղաքներ՝ որ մկրտութիւն իսկ չէին ըն-
դունած. իսկ հոգեկան քարոզ գրեթէ
տասը տարին մի անգամ հազիւ և տյն
ալ պողի և հոգեբաժին ժողուելու
առթիւ, ոյր վրայ կը դառնայ քարոզի
նիւթը մեծ մասամբ:

Տեսնելով զայս վիճակ. մենք մեզի
կ'ըսէինք թէ արդարեւ հրաշք է որ
այս տեղեր չայլութիւնը պահպանուած
է:

Բարեյիշատակ Արիստակէս եպիս-
կոպոսի Տեղապահութեան և Ամեն.
Խորմեան Սրբազանի Պատրիարքութեան
օրով տեղեկագրեցինք զայս վիճակ ող-
բալի՝ իբր անմիջական դարման նշա-
նակելով այցելու հովուութեան պէտքը:

Գորմէ գրեցինք նաեւ ի Մասիս լրագ-
րի:

Այս կենսական հարց պահ մը յուզ-
ուեցաւ յազգային լրագիրս և Ազգ.
Ժողովոյ մէջ, որ առ այս շատ փոքր
գումար մը յատկացուց, և յօրէ անտի
այս խնդիր կը յուզուի մերթ ընդ մերթ,
բայց զարմանալի՝ ըսենք թէ ցաւալի որ
տակաւին ելք մը տրուած չէ, թէ և
մայրաքաղաքիս եկեղեցիք ունին ու-
րոյն քարոզիչ վարդապետներ և եպիս-
կոպոսներ, որ Պօլսոյ Ժողովուրդն իրենց
հոգածութեան առարկայ ըրած են, իբր
թէ Պօլսոյ նոցա անմիջական ներկայու-
թեան պէտք ունենար:

Ջարմանալին այն է թէ երբ կրօ-
նափոխութեան դէպքեր ծանուցուին
և կամ ճիշդութիւն և բողոքական միսիո-
նարաց կողմէ ոտնձգութիւնք տեղի
ունենան, յայնժամ պահ մը կը ցնցու-
ին և միայն Պօլսոյ եկեղեցեաց բեմե-
րէ ցնցողական քարոզներ կը խօսին.
Իբր թէ Պօլսոյ Հայը լինէր ի կրօնա-
փոխութիւն դիմողը, մինչդեռ այդ ա-
մենը տեղի կ'ունենան ի գաւառս,

Ինչ կարելի է բսել ճիշդութիւն և
բողոքական միսիոնարաց, երբ մեր ե-
կեղեցիական իշխանութիւնք զգաւառս
անպաշտպան վիճակի մէջ կը թողուն:

Ճիշդութիւն և բողոքական միսիոնարք
իւրեանց մարդորսական տաքելու-
թեան պաշտօն ի գործ կը դնեն, մենք
ալ գէթ մերը պահպանելու պարտա-
կանութիւնն ի գործ դնենք՝ հաստա-
տելով առայժմ այցելու հովուութիւն-
ներ՝ եթէ վերաբերմամբ առաջնորդա-
կան խնդրոյ ինչ ինչ գծուարութիւնք
կը կենան գէթ առ այժմ:

Մեր կացութիւն կը նմանի ճիշդ-
անոր՝ որ փարախը անպաշտպան վի-
ճակի մէջ թողելէ յետոյ՝ կ'աղաղակէ
թէ գայլը եկաւ ոչխարս տարաւ:

Արդեօք գայլը յանցաւոր է որ ոչ-
խարը տարաւ, թէ տէրը կամ պահա-
պանը՝ որ փարախը անպաշտպան վի-
ճակի մէջ պահելով՝ ոչխարը գայլին
բերանը դրաւ:

Պակասաւորը անշուշտ վերջինն է
որ չէ կրցած իր ոչխարը պահպանել
գիտնալ:

Ճիշդ մենք ալ ոչխարին տիրոջնը.
ման բնաւ իրաւունք չունինք գան-
գատելու մարդորսներէ. երբ սոքա
գործելու ազատ ասպարէզ կը գտնե՞

իւրեանց առջեւ:

«Դուռդ դոց պահէ և դրացիդ
գող մի՛ բռներ» կ'ըսէ Թուրքին առա-
ծը:

Պաշտպանութեան և կրթութեան
տարածման մասին յանձնարարելի գըլ-
խաւոր միջոցներէ մին ալ լրագրաց ի
գաւառս տարածումն է:

Այն գիւրաւեաց աղջայինք որ կը
փափագին նպաստել աղքատիկ գիւ-
ղացւոց կրօնական, բարոյական, կըր-
թական և տնտեսական զարգացման,
անշուշտ մեծագոյն բարիք մը կ'ընեն,
եթէ գէթ գիւղային վարժարանաց
նուիրեն մէյմէկ օրինակ այնպիսի թեր-
թեր, որոց ընթերցումը գիւղացւոյն և
նորա որդւոց կրնալ օգտակար ըլլալ:

Այս միջոցի վրայ—որ ստուգիւ-
յոյժ կենսական պէտք մ'է. զի
գիւղացի Հայն աղքատ է մանաւանդ
զաղափարի մասին՝ բայց շատ ընդսւ-
նակ միտք ունի—գիւրաւեաց բարեսէր
աղջայնոց ուշադրութիւնը կը հրաւի-
րենք յըջօրէն, և այս բանի օգտակա-
րութիւնը աներկբայելի է, որովհետեւ
Գաւառական Լոյսի ատեն ընդունած
ենք բազում նամակներ, որ կը ծա-
նուցանէին թէ կիրակի օրեր յետ ա-
ւարտման եկեղեցւոյ և ցերեկնաճաշի՝
հասակաւոր անձինք գիւղի դպրոցն
հաւաքուելով՝ կը կարդան եղեր զԳա-
ւառական Լոյս, որ բացի գաւառական
Լոյսէ՝ կը հրատարակուէր շաբաթը
միանգամ, զոր խիստ ծանր գոհողու-
թեամբ իբր տարիուկէս չարունակե-
ցինք, բայց յետոյ դադարեցնելու ստիպ-
ուեցանք՝ չգտնելով այն օժանդակու-
թիւն և խրախոյս, որ խոստացուեցան
մեզի բողոքաց կողմէ և մենք այս մա-
սին իւրս Ազգին ծառայութիւն մը մա-
տուցանելու մտք անոր հրատարա-
կութեանը ձեռնարկեցինք:

Խնդիրը մեր կրտսէ միասուն վրայ
չէ, այլ ի գաւառս և մանաւանդ ի
գիւղօրէս լրագրաց տարածմանը վրայ
է, որ, ինչպէս նշանակեցինք, աղքա-
յին—կրօնական պահմանման և կըր-
թութեան տարածման գլխաւոր մի-
ջոցներէ մին է:

Երկու խօսք եւս վարժապետաց
նկատմամբ:

Գաւառները շրկուելիք վարժապե-
տաց մասին մեծ զգուշութիւն և խիստ
լաւ ընտրութիւն ընել պէտք է:

վարժապետն եթէ ուսեալ լինի և սակայն իւր կրօնական գաղափարք և վարք ու բարք գալթակղական ըլլան, շատ գէշ տպաւորութիւն կը գործեն մտաց վրայ և վարժապետին հետնաւ ուսում և կրթութիւն ատելի և զգուելի կը դառնան :

Վարժապետն պարտի լինել ծանրաբարոյ, կրօնասէր և բարոյականացեալ ոք, որոյ վարք, բարք, ծանրաբարոյութիւն և լրջախոհութիւն ոչ միայն ուսանողաց՝ այլ և հասակաւորներու վրայ իսկ բարեբար ազդեցութիւն կ'ընեն :

Այս պայմանք նոյնպէս ոչ նուազ յանձնարարելի են և պահանջելի :

Այսպէս պարտին լինել նաեւ առաջնորդը, այցելու հովիւը, և քահանան, զի գաւառացիք — ինչ որ ալ լինի իւրեանց բարոյական վիճակ և վարք ու բարք — շատ պահանջող են և բնաւ չեն ուզեր եկեղեցականի և վարժապետի վրայ տեսնել ո՛ր և է բարոյական արատ, որմէ շատ շուտ կը գալթակղին գաւառացիք :

ԴՆՐՁԵԱԼ ՄԱՅՐ-ԵԿԵՂԵՑԻ

Նախորդ թուով հրատարակեցինք տեսութիւն մը վերաբերմամբ Մայր եկեղեցւոյ արդի վիճակին :

Պատ. թաղեցի մը այս առթիւ յըզած է մեզ ինչ ինչ դիտողութիւններ, որովք կ'առարկէ թէ Սահմանադրութեան տառական սկզբանց հակառակ է զրկել բազմաձայ թաղ մը իւր ընտրական իրաւունքէ, որպէս է Մայր եկեղեցւոյ ընդարձակ թաղն, և ենթարկել նորա մատակարարութիւնը ուրոյն խնամակալութեան մը, և, հետեւաբար, կ'եղբակայնէ թէ այս բան հակառակ է Սահմանադրութեան, որ իւրաքանչիւր թաղի ընտրական իրաւունքը կ'երաշխաւորէ :

Կը գովենք արդոյ նամակագրին սահմանադրափրական եռանդը, բայց կը հարցնենք, Սահմանադրութեան սգուտը արդեօք նորա տառական գործադրութեան, թէ ոգւոյն մէջ կը կայանայ :

Եթէ տառին մէջ կը կայանայ, յիշեալ բազմաձայ և յոյժ ընդարձակ թաղը միշտ ի գործ դնելով հանդերձ

իւր ընտրական իրաւունքը, սակայն նորա — Սահմանադրութեան — գծած բարիքները դժբաղդաբար յարդ չէ վայելած վասն զի խղճամիտ քննութիւն մը բաւական է հաստատելու թէ յօրէ անտի որ կը գործադրուի Սահմանադրութիւնն այդ թաղի մէջ, քանի՜ կայուած աւելցած և այդ հաշակաւոր թաղի վարժարանը ո՛րչափ աւելն միօրինակ ընթացք կամ գործնական արդիւնք ունեցած է :

Այդ թաղ, ուր հաստատուած ենք 1870է ի վեր, գէթ երկու տարի կանոնաւոր մատակարարութեան երես տեսած չէ և չարունակ որ ընտրութիւն կատարուած է, երկու տարին չանցած՝ հրատարական հրատարականի յաջորդած են իսկ վերջին և-5 տարիներէ ի վեր հետաքրքիր ուշադրութեամբ դիտած ենք թէ օրինաւոր ընտրութենէ և սակաւաթամանակեայ պաշտօնավարութենէ յետոյ տեղի ունեցած է առժամանակեայ վիճակ մը, որ սակայն նոյնպէս կացութիւնը դարձանելու և ապագան անդորրելու կարող եղած չէ :

Մենք առանց թուելու թէ ան թաղի մէջ ընտրութիւնք ո՛րպիտի ողբալի պայմանաց մէջ կը կատարուին, միայն սա կարող ենք ըսել թէ ընտրողք ընդհանրապէս անտարբեր կը գտնուին և խնդրոյն մէջ միայն ուղղակի կամ անուղղակի շահ ունեցող մի քանի անձնաւորութիւններ են որ կը վարեն քրքն աֆրձ, մինչդեռ ընտրողներէ 20 առ 0|0 մասնակցութիւն չունենար, բայց եւրոպական ընտրութիւն կը կատարուի, որ սահմանադրական խարդաւանութիւն ըսել է բացարձակապէս :

Մեր այդ դիտողութիւնք բնաւ չափազանցութիւն չեն, զի մենք կարող ենք հաստատել թէ Սահմանադրութեան 37 յօդուածի համաձայն ընտրութիւն այս համալսարան թաղի մէջ մանաւանդ վերջին 12-15 տարիներէ ի վեր՝ զրեթէ հազիւ կատարուած է :

Իբր ապացոյց բաւական կը համարինք յիշատակել սա պարագայ թէ՛ այս վերջին մի քանի տարիներու մէջ մի քանի անգամ առժամանակեայ թաղական խորհուրդներ կարգուեցան այս թաղի մէջ, որպէս և այժմ, բայց թաղեցին և ոչ մէկ անգամ փութաց

իւր ընտրական իրաւունքը պահանջել :

Կը հետեւի ուրեմն թէ՛ թաղեցին ընդհանրապէս անտարբեր է այս մասին, և ասոր ալ պատճառն սերիշ բան չէ, բայց եթէ սա թէ՛ իւր ակընկալութիւնք իրականացուած չեն, վասն զի այս թաղի ոչ նիւթական փառք և ոչ ալ իւր երկսեռ վարժարանք բարձրացած են, բայց տեղի ունեցած են վէճեր և բանակիւիք, որ ոսկոյն գործնական արդիւնքի մը չեն յանգած դժբաղդաբար, և տիրող անտարբերութենէ և խառնաշփոթ վիճակէ միայն շահագէտ ոմանք օգտուած են :

Արդ, փոխանակ ունենալու ստէպ առժամանակեայ թաղ, խորհուրդներ, որ նոյնպէս չեն կրցած բարեկարգութիւն գործադրել, միթէ լաւագոյն և օգտակար չէ՞ գէթ ժամանակի մը համար ենթարկել այս թաղի նիւթական և կրթական մատակարարութիւնը կարող, վստահելի, դիրքի տէր և ազդեցիկ խնամակալութեան մը մինչդեռ թաղն իւր ընտրական իրաւունքը արդէն կորուսած է առժամանակեայ թաղ խորհրդոյ մը հաստատմամբ, որ 8-9 աւիսէ ի վեր պաշտօն կը վարէ, և սակայն թաղեցին իւր ընտրական իրաւունքը խորհած անգամ չունի :

Եւ ինչ օգուտ այդ իրաւունքէ, երբ, անտուկին և վարժարանին վիճակը գարձեալ պիտի մնայ ի նոյն :

Ազէկ է որ քիչ մ'այ գործնական ուղղութեան ծառայենք, քան թէ ամբարպինդ բռնենք օկզբունք մը, որ սակայն մեղի օգտակար արդիւնք չարտադրեր դրապէս :

Ինչ մ'այ արդիւնքի նայինք. վասն զի չոր խօսքով յառաջագիծութիւն և օգտակարութիւն չըլար :

Փոքր դիտողութիւն մ'ալ :

Նուրեան էֆէնտիի վարչութիւնն աստի իբր երեք տարի առաջ, յետ քննութեան, որոշեց զՄայր վարժարան կեդրոնականի վերածել, և իւր այս որոշում իւր համարատուութեան տեղեկագրին մէջ արձանագրեց, որ մատուցեալ է առ Ազգ. ժողով և նորա կողմէ նաեւ վաւերացեալ է այն շնորհակալութեան քուէով. որ այնքան հանգիստաւոր կերպիւ տրուած է նոյն վարչութեան, բայց այդ վարժարանն այսօր ոչ թէ կեդրոնական, այլ օրինաւոր բարձր նախակրթարան անգամ չէ :

Մեր անուամբ և եթ սահմանադրանքը ասոր ինչ պիտի ըսեն արդեօք,

Ի՞նչ որ կուզեն թող ըսեն, միայն սա յայտնի է թէ՛ այդ վարժարանի արդի վիճակէն կ'օգտուին մասնաւոր վարժարանք, որ ինչպէս բացատրեցինք նախորդ յօդուածով, որ գոյազգաբար մեծ մասամբ ազգային չեն, օտար են:

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լսելէ:

ՀԱՅ ԹԵԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՆԺԻ ԳԱՓՈՒ

ՃԵԼԱԼ ՆԵՑ ԽԱՆԻՆ ՏԱԿԸ

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին ամեն տեսակ խիստ ընտիր և թարմ թէյեր, որ յատկապէս բերել տրուած են Ձ նաստանէ, ձափայէ, և Հանտայէ:

Այս վաճառատուն որ հաստատուել է մի քանի տարիէ հետէ, իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխորդալի գործառնութեամբ մեծ անուն և համբաւ կը վայելէ աստ և թէ ի դաւանա և ունի խիստ բազում յաճախորդներ:

Վաճառուներ կը լինին մեծաքանակ և թէ փոքրաքանակ, գիները չափաւոր են:

Իբր մատաղէլ պէյնիտէ՝

Թէրէզ, կէնէ մութլագ սէնին պիր տիւղինճէն վար:

— Ինանըրսան եօգ, նէ՞ տիւղինճէն օլաճագ:

— Միւմքիւնսիզ շէյ տիր քի պիր տիւղինճէն վար, եօգսա մը եէնիտէն ամուռա մը պաշլատըն:

— Պարիթ օլսուն: . . հէլէ պիր պաշլատըգլարըմը պիթիրէյիմտէ սօգրա:

— Թօաֆսըն, Թէրէզ, գօթթէ էթմէք գայէր գըրօշէ իտի:

Ղայէթ մէշհուրէ պիր տուլ գատըն կիւն կիւնէ գայըֆլանարագ՝ ճէմալի սիւզիւմէյէ պաշլատըղընտան քէտէրլէնիպ, տօստու պուլունան պիր հէքիմէ արիզ ու ամիք տէրտինի աղնատըր:

Մատամ, տէր հէքիմ, չաբուք էլտէն եէնիտէն էվէնմէլիսինիզ:

— Էօլէ օլտուղու հալտէ սիզէ իլէ էվէնմէլիմ, էկէր իստէրսէնիզ:

— Ֆիվ էտէրսինիզ, ճէվապ վէրտի տօրթօր, հէքիմէր քէնտի հաստալարընա վէրտիքլէրի իլաճը քէնտիքլէրի գուլլանմաղլար:

Պիր ճինայէթ մահքէմէսինտէ՝

Բէյիզ.— Էհլինիզի գէհիրլէյիպ էօլտիւրմիւշսինիզ տէյի իթհամ օլմուշսունուզ, վէրէգ չօգ էմարէլէր տախի պունու իսպալթ իթմէքտէ տիրէր, շէօլէ քի՝ պիր գըղա ալէագա իթմիշսինիզ, ֆագալթ մէրգումէ նամուսուլ պիր գըղ օլտուղունտան, նիքեաճ օլմատըգտան սօնրա մուհապպէթիսինգէ մուվաֆֆադալթ իթմէյէճէլինի գալթիէն պիտիրմիշ, պունուն իւղէրինէ չարէնիզ թիւքէնիպ նիքեաճ օլմայա սէօղ վէրմիշսինիզ, վէրէք կիւն սօնրա էհլինիզ գէհիրլէնէրէք էօլմիւշ, պունուրա նէ՞ տէյէճէքսինիզ:

— Էֆէնտիմ, միւթէվէֆա էհլիմ օտէրէճէ էյի պիր գատըն ըտը քի՝ հէր արղիւլէրիմի էվլէլինտէն պէօլէ քէշֆ իտէր իտի, ճէվապը վէրտի:

Ուշիմ անձ մը հետեւեալը գրած է մէկու մը՝

«Ապուշ մ'էք միայն, որովհետեւ մէկէ աւելի ապուշ չէք կրնար լինիլ, բայց եթէ այնքան անգամ ապուշ լինիք, որչափ անգամ որ անմտութիւն քրած էք, անթիւ ապուշ մը պիտի լինէիք:

Կէնէ առտուն կանուխ կծիկը մի՛ դներ, ժամ պիտի էրթամ. ինձի քանի մը զուրուշ մանրուք ձգէ:

— Ես ալ պիտի ըսէի որ ժամ երթաս նէ աղօթք ըրէ որ դործս յաջողի, փարայ վաստկիմ և քիզի պօլ մանրուք տամ:

— Սա նայէ, էյլէնճէի է էլեր, աս առտուն թապախներուն ինչ տամ:

— Գալ չաթու վհարելու խօսք աուր:

ԳՈՐԾԱԾԱԿԱՆ ԲԱՌԵՐ

Իրիկուան աւշ մի՛ մնար, եղբ հատաւ:
Եարըն կէ՛ր, պէօլին աղա պուրտա տէյիլ:

Մանրուք չի կայ:
Թիւթիւնիւնիւ վեր:
Վտղըթլար ֆէնա:
Քլըշլէրիշ եօգ:
Ֆիստանցուս չի մոռնա:
Պիրէր թանէ չագալըմ:
Բիյաջատան նէ՞ հապէր:
Իշիմիզ պօղուք:
Նարըն:
Հաֆտա իշի:
Այ պոշը:
Ուստամ պուրտա եօգ:
Պու աղչամ կէլմէտի:
Ինչալլահ հաֆթայա:
Պէօլին վագտըմ եօգ:
Չօգ սէօլլէտին:
Ումուռ, էթտին:
Պիրազ սապր էթ:
Տիւ շիւնմէ, Ալլահ քերիմ:

ՀԱՄԱԶԳԻՆ ԺՈՂՈՎ ԴԻՆԵՄՈԼԱԾ

Վերջին օրերս գինեվաճառաց տըլաճ մէզէնքու մասին ամեն կողմէ գոգոհութեան ձայներ բարձրանալով և այս բանիս դարման մը տանելու նպատակաւ Սամաթիոյ հնօրեայ Ալթին-օլուքի, Գում-քաղուի կէտիկլի, Պալատու, Հասքէօյի Չինթօրինթօյի Բերայի Ավուրգավուրի և Իսկիւտարի Գայմագլըի ճիւղիւններու նախաձեռնութեամբ անցեալ օր համազգային ժողով մը տեղի ունեցաւ. որուն նկարագրութիւնն է հետեւեալը, որ իբր օրուան կարեւոր, մեծ և կենսական խնդիր մը կարծենք կարժէ որ հրատարակենք աստ ի տեղեկութիւն ամեն անոնց՝ որ մեծին Բագուսի երկըրպագու ըլլալու պատիւը ունին:

Ատեանը բացուած է նախագահութեամբ ճիւղիւնապատիւ Տաքոսի և առտեւապետութեամբ ճիւղիւնապատիւ Մաքոսի:

Ատեանապետ էֆէնտի:
Տեարք, հրամանաւ մեր ճիւղիւնապատիւ նախագահին պատիւ ունիմ առաջի առնել ձեզ ամենեցունցդ՝ որ մեծ պատիւը կը վայելէք մեծին Բա-

գոսի երկրպագու քլլալու՝ այսօր աստ գումարուած է այս պատկառելի տո-
եանը վերջնապէս որոշելու համար սա
ամենակենսական խնդիր թէ գինեվա-
ճառք ինչ մէկէ պարտին տալ:

Տեարք ճիւղնապատուիք այս մեծ
և հրատապ խնդրոյ լուծումը ձեզ անկ
է տալ. ուստի, պատկառելի ժողովոյդ
գումարման բուն նպատակը այսպէս
հակիրճ իմն պարզելէ յետոյ՝ պատ-
րաստ եմ կարգաւ խօսք տալու ամեն
անոնց՝ որ կուզեն խօսք առնուլ:

(Խօսք կուզեմ):

Խօսքը Ամբակում էֆէնտիին է:

— Բաղպէթլու էֆէնտիին էր. մտտէմ
քի իշպու մէծիսիմիզ միլէլը ումումի
տիր. եանի, հէր միլլէթտէն պուրատա
հաղըր պուլունմագտա տըրար, էվէլա
իֆատէ իտէրիմ քի միւքեալէմէմիզ
թիւրքէ օլսուն. (հաղըրուն բէգ էլի
վէ բէգ միւնաաիպ սէտալարա թահսին
իտէր վէ հէմէֆքեար պուլունուրար)
վէ Ամբակում էֆէնտի իշպու հիւնիւ
գապուլիթտէն տօլայը թէշէքքիւրի-
նի պէյան իթաիքտէն սօնրա քէլամէ
աղազ իտէրէք՝ քէնտի էֆքեարընը
չու վէճհ իւզրէ պէյան իտէր) չինտի
էկէր ածիզանէ պէնտէնիզէ սիւալ ի-
տէրսէնիզ՝ պէն տէրիմ քի բագըյա ա-
սըլ տիւտիւկ չալտըրան մէկէ գըլըճ
քէպապըլըլա բօգկա սալաթասը տըր:

(Նաբուքոդոնոսոր էֆէնտի. — է-
ֆէնտիմ, օ սիզին տէտլիյինիզ հէր վա-
գըթ պուլունմագ, վէ մէհանէճիլէր-
տէն տէ պէտիհալա պու թարզ մէկէ-
լէր իստէմէք ատէթա օնլարը պաթըր-
մայա չալըչմաք տըր. չէօյլէ էսնաֆճա-
յա պագալըմ:

(Գոզմի էֆէնտի. — էֆէնտիմ, պէն-
տէ աապամտան կէօրտիւլիւմ վէ մին
էլ գատիւմ բաղպէթը քեամիլէմ օլսու-
ղունա նազարէն չէօյլէ պէյանը էֆ-
քեար էտէրիմ քի, ամա միլ բառտօն,
ժը վուքուի, բէճա էտէրիմ, տէտիյիմէ
սըգըլէլայըն, չիւքքի պիզիմթուէ զօնօ-
ռապըլ մատամլար վէ մատամաղէլէր
տախի այգըռը սօյ մէմնուն օլմոգտա
տըրար, վէ օնլարըն էֆքեարընա բա-
յէթ էթմէք սիվիլիզաօիօն ահքեամըն-
ճա ֆարզ վէ ճայիզ տիր, մէհանէ
թէգկեահալարընտա ժէնէրալման բուա-
սօն պուլունմալը տըր:

(Ատը եաման էֆէնտի. — էֆէնտիմ,
պէնտէնիզ էօյլէ բուաասօնը մուաասօնը

աղնամամ օ տէյիլ ամա նէ՝ տէմէք տիր):

(Ատենապետ էֆէնտի. — էֆէնտիմ,
բուաասօն պալըգ տէմէք տիր:

Ատը եաման էֆէնտի. — Բէգ ալա,
պէնտէնիզ էօյլէ պալըգ մալըգ թանը-
մամ, բագըյա մէկէ տէտիին չէյ թուր-
չույա միւթաալիգ օլմալը քի ճիւա
վէրսին. եանի լահանա, հափուճ, բաթ-
լիճան վէ էնվալի թուրչուլար:

Սինտօր Մօշօնաչի. — էֆէնտիմէ
սէօյլէյիմ, հաչան աթուրմ շարապը,
եասէպիլայօ ալտըմ աղըրմա, նէ օլուր-
սա օլսուն, ա պէնիմ իքի կէօղիւմ իս-
տէր լօտօս օլսուն, իստէր բօրեալ օլ-
սուն, էլ վէրիւր քի աղըրմա օլսուն,
աղնաստընը՝ մը էֆէնտիմ:

Սկարաճը զատէ. — էֆէնտիմ. շա-
չարըմ ագըլընըզա, սիզ, էֆէնտիճիքէրիմ,
բագըյը պուլունչսընըզտա գալըզպ
մէղէյի տիւլիւնիւլէրիօրսընըզ, կիւ-
լէճէք չէյ. պէն բագըյը պուլսամ,
իւսաիւնտէն տէմիր բարչասը չինէրիմ:

Քիւրիյէ Լիդօրաքի. — էյէր իսէ պա-
նա քի սօրաճագսիհիզ, պէն տէլէճէ-
յիմ քի գումաթի գալօ դըրասի, քէ
գումաթի գօգինէս խալեարաքի, իշտէ
սօաթա ինէ:

(Ումումէն. — Պու գանահաթճը պա-
պա),

Թէօմպէքիճիզատէ. — Պէնտէնիզէ
սիւալ իտէրսէնիզ, պէն տէրիմ քի մէ-
ղէլէր խօշ օլմալը, մէկէ քի տէրսէն
թաղէ մէյվէլէր օլմալը:

Բայըքճը զատէ. — Թախօ պէն է-
ֆէնտուլէրիմէ աղ սէօյլէյու սիզ չօգ
աղնայուն. պէն նէ իստէրում տէ, սիզ
պիլմէյօրսունուղ տէ, չալարում քիւ-
րէղու, ալարում մուշտէրուլու Եմուշ-
տէն, սօլումա տէօնէրում տէ, սաղումա
տէօնէրում տէ Ունբաբան քէօբըրիւսու-
նու կէչէրում):

(Ումում թարաֆընտան. — Այ օղուլ,
զէնաաթընը սօրմատըգ, բագըյա նէ՝
մէկէ իստէրսին, օնու սէօյլէ:

Բայըքճը զատէ. — Պէն սէօյլէճէ-
ղում տէ, սիզ տիյնէմէզսունուղտէ.
թախօ չէքէրում հա քիւրէղու, եարա-
րում հա սուլարու, տէլի Գօստիւնուն
քայէղու, Ելտըրըմտան գույրուղու,
թախօ վուրտում քիւրէղու, վարտում
Պալատա, ալտում իքիլուղու:

(Ումում). — էյ սօղրա:

Բայէքճը զատէ. — Թախօ տէօնէճէ-
ղում կէրու. պաղայաճաղում քայէղու,

կիտէճէղում մէյլապէտէ, աթահաղում
տէ տիւղիւ, իտէճէղում տէ մէկէ, օ
միւպարէք խամսիլու:

Ուստա Բէթրօ. — Ապէ նէ՝ իմիշ,
նէ՝ իմիշ էֆքեար. նէ՝ իմիշ մէկէ,
նէ՝ պու գատար լագըրտի, բաթըր-
տը. սիտին աղըրը պիթաի կիթաի,
պու նէ՝ գատար լագ պէ. գալըն կի-
տին պէ: վալահի եարըն հիչ պիւրիւի-
զին էվինէ էքմէք պըրագմամ հա,
ղէրէ շօգլարընըզ պէնիմ մուշտէրիսի-
նիզ. հէմ տէ չէթէլէլէր սիզին պօյտա
եթթիլէտի:

Ժողովը հացագործ ուստա Բէթ-
րօյի սպառնալիքէն վախնալով վիճա-
բանութիւնը կը փակէ և մէկէյի հա-
մար միաձայնութեամբ՝ հետեւեալ ո-
րոշումները տալով՝ պաշտօնապէս կը
հաղորդէ դինեպանաց ի գործադրու-
թիւն:

Պաշտօնական Դէկէթ

Գարնան համար. — Փասուլեա

Ամառուան համար. — Գօլեարուտեա

Այնան համար. — Ձէյթին, թուրք

Ձմեռուան համար. — Լահանա թուր-
չի:

ԿՆԱՅԻՆ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻԻՆՔ

(Վերջնական թուէն)

Օձի լախըրտը մ'ընէր, մեզի տիւշ-
ման կը խօրաթէ:

Էրաճիս մէջ սօխ կերայ, պիտի լամ:
Էրաճիս մէջ մանրուք փարայ էկաւ
ճառքս, բիւթիւն խօսիլ խորաթայ է:

Էրաճիս մէջ քիւրք էի հագեւր, նե-
ղութիւն է:

Խաղվէիզ վրան կըր կայ, օսկի պի-
տի առնես:

Մոմին էթրաֆը սըրա սըրա տըն-
կուեր է, վաղը շատ մարգ պիտի գայ
մեզի:

Էրաճիս մէջ աղրաս էլեր էր, հէմ
էքէյի ալ ցաւեցաւ, մեր մէջէն մօտիկ
մարգ պիտի մեռնի:

Աղջիկ, ֆիլաուգ թերս է դարձեր,
չտկէ, տունին մէջէն մարգ կը մեռնի:

Էրաճիս մէջ մարիկս ինծի կիրկը ա-
ռաւ տէ էրէսներս շաբըր շուբուռ
պագաւ, քովը պիտի էրթամ:

Բէրէվիզ ուտողը ամմեն բան չիֆտ
կը տեսնայ:

ՊԱՐԶ ՕՐԱՅՈՅՑ

1890 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Սեփականութիւն

Ս. ՓՐԿՁԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆՌԱՆՈՅԻ

Տպագրութիւն

Գ. Պաշտպան Արաբեան

Գին 40 փարայ

Կը գտնուի Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը Կ. Պոլիս Մեծ-նոր-խան 48. 49. 50 և բոլոր գրավաճառաց քով:

Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան կնիքը չը կրող օրինակներն վաւերական չեն:

ԵԷՄԷՅԵՆԻՆ ՄԱԼԸ, ԵԷՅԵՆԷ ՀԷԼԱԼ ՏՐՐ

—Նափիլէ պօշ լախըրտը մտիկ չեմ կրնար ըներ էս, ասոր պատճառին կալուն պէս իմին ֆիստանցուս առնուրու է, հասկըցա՞ր. էս ծեր օյինճախը չեմ հա ասոր կառնեմ հա վաղը կառնեմ ըսելով վեց ամիսէ իս կը խաբէ կոր:

—Ինծի ի՞նչ կընես գըղըմ. գիշերը հարըդ էկած ատենը իրեն չըսե՞ս, ինծի ըսես նէ ինչ ի՞նչ կառնես, լսօն տալիքս սիւղէնի պանիմ տէ հէմ տունին քերան տամ հէմ քեզի տարին 200 ղըճ ֆիստանի բարա, էյ տօղրուսու, աս քաշուելու տէրտ չէ:

—Հօրդ ըսէ կըսես նէ էրէօր տեսած ունի՞մ չէնք շնորհք, իրիկուն ըլլալուն պէս քէօռ կինով կուգայ հաց չի կերած կելլայ կը պառկի, առտուն ալ մօլթնուլուսուն կելլայ կերթայ:

—Նայէ անցած առտու մէկ իմին 60 փարանոց պօյամայիս համար ըսինէ խըրսլանմիշ էղաւ:

—Էս անանկ պօշ լախըրտը մտիկ չեմ կրնար ըներ, տեղ մը էրթամ նէ ինչըս պիտի հագնիմ,

—Վայ պանա, արթըխ քու ըրած տալ խորաֆի պաներ է. անցած տարուան շինած ֆիստանիդ կըճըռը վրան տրած է, իշտէ ան հագիր:

—Տուն անոր ի՞նչ կը նայիս, աս տարուան մօտան իլէն անցած տարուան մօտան մէկ է:

—Էյ զէհէր մօտան փոխուած է տէյիմ ափուճով տուած փարաներդ ծովը պիտի նետե՞ս, հէմ տահա տուն ո՞վ էս, ադ քու ըրած թավուրներդ հինգ տարուան կարգըող կէնճը էր. կանը չի կրնար կսր ըներ տէ, տուն էլեր հօրդ մօրդ կընես կոր:

—Տուք ալ ինծի թող վախտին կարգէիք:

—Քա տահա քեզի ատանկ լախըրտըներ պեքանդ առնել պիլէ չի վալեր, հէլէ էրտունըդ մտնա՞յիր:

—Հը՛. հը՛. հը՛, եա ֆիստանցուս կառնէք եա չէնէ գլոխո կառնեմ կը փախչիմ, ծեղի ըսեմ հա՛:

—Քա խե՛նթ էս ինչէս չօճուխի պէս եստեր կուլաս. թավան իշին ել, հօրդ հին բալթօն իլէն ախպօրդ ձգած բանթօլը կայ, վար պեր տէ սա էս. կիճիյին ծախենք:

—Անոնց քանի՞ ղրուշ կուտայ քի:

—Հիշ օլմասա մէճիտիյէ մը օլտուն կուտայ հէլպէթտէ, մէճիտիյէ մըն ալ էս ունիմ կըլլայ էրկու մէճիտիյէ, խուսուրնալ շաբաթականի կը կապենք տէ ֆիստանցուդ կառնենք, չըլլա՞ր:

—Դուն հապա 5 փարա չունիմ կըսէիր կոր նէ՛:

—Անցած շաբաթու հարըդ էքմէք. ճիլին համար ձգեց. հայտէ էսկիճին կուգայ կոր:

—Ծօ էսկիճի. էսկիճի, չու մուլթ վաղըն քաբուտունա կէլ, հայտէ քա, մարդը կը պէքլէյէ կոր:

—Հայտէ պտգալըմ. պէնիմ իշիմ վար:

—Տուր ծօ իշտէ կէթիլիյօր:

—Տուն սանկ մէկդի կայնէ քի, էս բազարըլիս ընեմ:

—Քա աղջիկ, ա՛դ հիեէթըդ տուն դուրս մէլեր կրող սուրաթը լախըրտընալ մտիկ չըներ, պարէ մարդը ներս առտէ տուռը արալըլս ըրէ:

—Շունլարա նէ վերիսին ծօ. . . Բալթօնուն քօլը իպրանմըլ:

—Վայ կլլուլթ սէնտէ, տահա էվլէնտիղի սէնէսինտէ ալտը:

—Էյ նէ վէրէլիմ:

—Քառսուն ղուրուշ վէր:

—Հայտէ իքի չէյրէկ վէրէյիմ:

—Աս ի՞նչ կըսէ, 200 ղրուշնսց բալթօն զէհէր քեզի տասը ղուրուշի խապտըմիշ ընել կուտամ:

—Թօն լաղըրտը պիր մէճիտիյէնէ

վերիմիսին:

—Տուր էրթայ քա տուտու:

—Նէ իսէ 40 փարայ էվէլ վերտէ պիրազ էնֆիլյէ ալալըմ:

Հնավաճառը ստակը կը վճարէ ու կը մեկնի:

—Քա աղջիկ, ալլահալէմ պասմաճիլին ծանը կուգայ կոր:

—Էկուր պասմաճի, սա ֆիստանցուներուդ նայիմ մէյմը:

—Հրամմէ սիրտիդ սիրածը զատէ տամ:

—Ասոնք մնացած մալերէն. շնորհ, քովը շունիս:

—Տուտու հանըմ, մեռնելու ըլլամ նէ պաեաթիյէ ապրանք չեմ ծախեր:

Սա շուպուլսուլին արըընք քանի՞ է:

—Հարցունելու ըլլաս նէ օխտնիէ, առնելու ըլլաս նէ հինգնոցի կըլլայ:

—Հիմակ ինծի նայէ, 3ի տասս նէ 40 արըըն ասկէ կառնեմ. 22 արըընա սա լան աստառէն կառնեմ,

—Իտարէ չըներ:

—Հայտէ տուն ալ էրկան մըներ իշտէ իրեք ղրուշի ան աղէկ է տուր էրթայ:

—Անֆիստանցունի կտորէն տամ, չարշին հինգ ղրուշէն վար կտնասս նէ պաղըլլամիլ կընեմ,

—Աստուածդ սիրես մի մարթա վալ կարգար մեզի. տուն չի տասնէ պաշխաֆին կուտայ:

—Կառնեմ ամա աս մալը չէ:

—Հիմակ ինծի նայէ, էյէր 4 ղրուշէն տասս նէ 41 արըըն կառնեմ ամա բարային ամենը հիմակ չեմ իտար:

—Չարար չունի, շաբաթու մէջ կուտաս:

—Քա աղջիկ քանի ղրուշ կը կըլրէ կոր:

—Էս ի՞նչ կիտնամ:

—Հրամմէ, բարով հագնիս:

—Շնորհակալ էմ, 42 արըըն ալ ոս աստառէն տուր, նա սա էրկու մէճիտիյէն առ, խուսուրնալ էկող սալի:

—Շէն կեցիր:

—Բարով խարճէս, նա քա տուտու սա տար քու տօլապըդ տիր:

Մայրը ֆիստանցուն տօլապը դըրած ժամանակ սարսափահար ձեռքէն կը ձգէ, և ուղղակի աղջկան վրայ կը վազէ:

—Քա աղջիկ. . . աս ի՞նչ ծոնէր էկաւ կլլուս:

—Ի՞նչ է հղեր:

—Էսկիճիկին տուածնիս հօրըդ նոր լաթերնէ հղեր, քա առ ի՞նչ ճէրիմէն երու հանտըպեցանք, պարէ մարդը մէյմը հագած ըլլա՛ր:

—Էյ ի՞նչ կըլլայ, կիտես մէնչուր լախըրտը մը կայ (ե՛մէյէնին մալը եէյէնէ հէլայ տըր) կըսեն:

ԿԱԿՕՍ

ԱՌՏՆԻՆ ԽՐԱՏՆԵՐ

Արդեանանց հոգիս դեռ չէ. — Երբ արտեանունքնիդ բորբոքի, և աչքերնիդ արեամբ լեցուի, առէ՛ք հասուն խնձոր մը և եփեցէ՛ք, մանրեցէ՛ք և անկից ծեփելիք մը շինելով բարակ խաւովնի մը մէջ դրէ՛ք և հիւանդ աչքերնուդ վրայ հաստատեցէ՛ք: Երկու կամ երեք ժամէն կը բժշկուիք:

Հասակէ արջնուլէններն. — Մարմնոյ շարժումներն են գլխաւոր պատճառ հասակի տճեւումներն: Մանչ և աղջիկ ամէն առաւօտ պէտք է որ մի քանի վայրկեան շարունակաբար կատարեն մարմնամարզական դիւրին փորձեր և բաղկաց մէջ առնուլ երկաթեայ գունդեր մարմնոյն զօրութեան հետ համեմատական կշռով: Այսպիսի վարժութիւնք միշտ օգտակար կընալ ըլլալ:

Առէ խմանակ ընկերացում. — Վնասակար է նախաճաշի կամ ճաշի ժամանակ լրագիր, գիրք ևն. կարդալն, Արդարեւ ընթերցումը կ'զբաղեցնէ միտքը, ի վնաս ստամոքսին և ուղեղին մէջ կը բերէ արիւնը, և հետեւաբար ստամոքսային գործողութիւնք կը խանգարին: Սեղանի վրայ ճաշած ժամանակնիդ մի կարդա՛ք:

Անանջի ցոյ՛ս. — Երբեմն ականջի սաստիկ ցաւեր կը կրենք, այնքան դառն կերպիւ որոյ տպաւորութիւնը շատ անգամներ չենք մոռնար: Եթէ կուզէք այդ նեղութեան անմիջական դարմանը գտնել, կտաւէ քառակուսի կտորի մը մէջ դրէ՛ք տաքցած վարսակի հատիկներ և ձեր հիւանդ ականջին վրայ հաստատեցէ՛ք այդ ծեփելիքն:

ԾԱՆՈԹԱՅԻՆ ԿՈՏՈՐ ԻՐԱՌ ՉԷ: —

Երբեմն դժուարաւ կը մարսենք կերակուրները: Գիտէ՛ք այդ դժուարամարսութեանց էական պատճառը — թթուներու պակասութիւնը մեր ստամոքսային հիւթին մէջ: Եթէ կուզէք դիւրաւ մարսել ինչ որ կերած էք, ճաշէն անմիջապէս վերջ, հասուն նարինջ մը կտրեցէք և ճաշակեցէք: ստամոքսային հիւթին պիտի տայ նա՛ իբր անհրաժեշտ եղող թթուն:

Օգտակար իրա՛ս. — Ճաշի ժամանակ ջնանցէ՛ք հանդարտ ուտել: Երբ ծամելու գործողութիւնը արագ լինի, սընունդներն լաւ չեն մարսուիլ, և հետեւաբար լաւ չեն մանրուիլ: Ով որ շուտ կուտէ, ուշ կը մարսէ:

Ս. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ՆԵՎԻՅԵ

Այժմ միւհէնտիպէրինտէն պիրիգաուչու աէնիլէն լաթիգոէն գալտըրըմար եաբըյմասընը տիւշիւնմիւշ վէ պունուն իւք թէճրիւպէսի՝ Հանօվրատա պիր քէօբրիւտէ իճրա օլունմուշ տուր:

Իշպու թէճրիւպէսին նէթիճէլէրի օլ տէրէճէ մուճիպի մէմունիյէթ սուրէթտէ պուլունմուշ տուր քի, շէհիւր մէզքիւրտէ 1500 մէթրօ ուզունլու ղունտա ոլան պիր մէսաֆէնին, պու եէնի ուոուլտէ թանղիմի գարարլաշտըըլմը տըր: Պէրլինին պիր սօգաղը տախի պու թարղտա տէօշէնմիւշ վէ Համպուրկտա իճրասը տէրտէսթ պուլունմուշ տուր:

Ղալիպա պու թարղ գալտըրըմ, սէրթ օլմասըյյա պէրապէր, սըճագ վէ սօղուգտան պօղուլմաեւպ, ասֆալթ տէնիլէն թարղտաքի գալտըրըմ կիպի տէ գալմաեօր վէ ասֆալթ գատար տաեանըղը օլունեօր իմիշ:

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ԱՆՏՕՆ ՍԱՔԱԵԱՆ
ԽՄԲԱԳԻՐ Մ. ԳԱՓԱՄԱՃԵՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ն Շ Ա Ն Գ Է Ր Գ Է Ռ Ե Ա Ն

ԻԼԱՆԱԹ

ՈՒՄՈՒՄԻ ՊԵՐԱԽԱՆԵ ՎԷ ԳԱՁԻՆՕ
ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ

ԼԵՒԵՒԿՈՒՆԵՐԷՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ԳԱՐԵՆԵՐԱՆ Ե. 151

Մէզքիւր գաղինօնըն միւսթէճիւրի Պապիկեան Գրիգոր Էֆէնտի՝ հօկտեմբերին 13ինճի ճումաա կիւնիւնտէն իթիպարէն հէր ճումաա վէ ճումաա էրթէսի վէ բազար կիւնիւրի ալաթուրգա սաաթ ճտէն կիճէ եարըսընա գատար մէզքիւր գաղինօտա միւքէմմէլ պիր թաղըմ ալաթուրգա չալկընըն իճրայի թէրէնիւմաթ իտէճէկինի, վէ հէր նէվի մէսքիւրաթ վէ մէշրուպաթ վէ մէզէլէր մէվճուտ օլտուղընը, վէ ֆիյաթլար էհվէն օլարտգ մախսուսի լիւթալար իւզէրինտէ մուհարրէր իտուկինի ումում էհալիլէ իլան իտէր:

Գէղալիք Էֆէնտի մումալէյհ՝ եալընը չալկը կիւնիւրի տէյիլ, չալկը օլմաաղը կիւնիւր տախի ումում էհալինին վէ պիրխասա Պէյօղլու էրմէնի, էրինին պէրաի թէշվիդ քէնտի գաղինօնըն թէշրիֆէ լաղպէթ իթտիքէրինտէ: հէր լիւանտան կաղէթա վէ սաիր մահալլէրէ ֆաիդ հէր նէվի նէֆիս իշկիլէր պուլաճագլարընը, վէ ֆիյաթլարըն, չալկը կիւնիւրինտէն ղայէթ տուն վէ էհվէն օլաճաղընը տախի իլալէթէն պէյան իտէր:

Պապիկեան Էֆէնին քէղա գաղինօնըն ալթընտա պիր տէրօղլիթօր պուլընըպ, օլունտա Սագըղ, Իզմիր, Այվալըդ վէ եէրլի օլարտգ էն ալէա բագը վէ շարապլար, օգգա իլէ վէ էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուլթ օլունըր:

Պօյաճեան Մկրտիչ Էֆ. մէզքիւր գաղինօտան պիւսպիլթիւն չըգմըջ օլուպ տիւքքեան եալընը Պապիկեան Գրիգոր Էֆ. եէտինտէ գալտըղը տախի պու միւնապիլթէ Էֆէնտի մումաիլէյհ թարաֆընտանիլթար օլունըր:

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻ ԽԱՂ ՄԸ
ԲԱՂԴԱՅՈՅՑԸՆՏԱՆԵԿԱՆ
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

Ձմրան երկար գիշերներու համար ամէն ընտանեկան յարկին մէջ մտնելու արժանի տետր մ'է, ուր ամէն ոք կրնայ իւր բաղդն որոնել: Կը ծախուի բոլոր հայ գրավաճառաց քով: Դին 3 դահեկան:

Ֆ Ո Ր Թ Ո Ւ Ն Ա

Տ Ե Ն Ի Զ Ս Ի Կ Ո Ւ Ր Թ Ա Գ Ո Ւ Մ Բ Ա Ն Ե Ա Ս Ը

ՕՏ մասէ ֆրանք 8,250,000 Ինքիեալ ազգէսի ֆրանք 4,270,000

Մէջքիւր գումարանի տէնիզ գաղալարնա գարչը վարօրյարտա վէ կէ միլէրտէ երկքէնիլէն մալլէրի, վէ քէզալիք բօսթա իտարէլէրինէ թէսլիմ օլունան միւճէվէրաթ վէ եախօտ պանգնօթ էվրագը զաեթէ ինքիեթ վէ սուհուլէթլէ սիկուրթա իտէր :

Պու ճիհէթլէ մէպալիլի քիւլիեթէ սիկուրթա իտէպիլմէք իշին իշպու գումարանի էվրօրաւա 13 թանէ պիւեթիք սիկուրթա գումարանիարըյա պիլլէյմիլ տիր : Պունլարըն թէքմիլ սէրմաեթ վէ ինքիեթալ ազգէսի 100,000,000 ֆրանքը կէչէր :

էքմիլ թիւրքիա աճէնթէսի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻԻՆԻԽ ՊԻՐԼԵՇՄԻՇ

ԵԱՆԿԸԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԱՐԸ

ՕՏ մասէ	Ֆրանք 8,000,000
Ինքիեթալ ազգէսի 1888 Յունիսէ գատար	Ֆրանք 4,817,262
Սէնէվի իրաւ 1888 Յունիսէ գատար	Ֆրանք 10,069,700

Մէջքիւր գումարանեալար տէրօղլիթօլար վէ խանէլէր վէ անլէր իշինտէ պուլունան մալլէր վէ մօպիլեալարը զաեթէ ինքիեթ վէ սուհուլէթլէ, թէէմիլնաթը գալիլիէ թաշթընտա օլարագ սիկուրթա իտէրլէր :

Իսթանպուլ աճէնթէսի

Իսթանպուլ, Պահճէ-գաբու, Եօրկիատիա խան ԳՈՒՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Մալիւմաթ.— Շիրքէթլէրիմիզին Տէրիսաաւտէթ պանքէրլէրի պուլունտն Ներաէսեան Բէտէր վէ Մախտուժու էֆէնտիլէր, հիսապը կէօրիւմիւլ, վէ միւտիլիեթի ումուժիեթ թարաֆընտան թաօտիգ օլունմուշ հէր կիւնա գարար ու զիեանք թաղմիլէ թէմալիլէ թալիմաթ ախը իլլէմիլլէր տիր :

(ՀԱՄԴԻԲ)

ԱՆՐԱԾԱՆՈԹ ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՐԻՊԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքա նաց համաձայն, մեր յաճախորդներու քառչուէ մուճակներն որք իրենց վրա ալ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստաւ տուն շինուած են կոպու քէրտով :

Պօլսոյ հրապարակին վրայ երկարատեանէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քառչուէ մուճակները կը գերազանցեն քսան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները :

Մեր այս մուճակներու ներքին կօղ մը կշիռի մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան : Կը վաճառուին ի Պօլիս Սուլթան Համմա աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիլճեանի թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քառչուէ մուճակ վաճառողներու քով : Կեդրոնաւանդին է ի Պօլիս, Պահճէ Գաբու, Գօճաման Օղլու խան, Ճօրճի փողոցի թիւ 1 ամբերանոցը :

Ֆ Ո Ր Թ Ո Ւ Ն Ա

ԱՆՈՆԻՄ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԱՐԸ

1668 րէ Պերլէնթէ Բէեաթն օլունմուշ արք 1745 րէ Տէմիլլարֆա Բէեաթն օլունմուշ արք

ԵՐՄԱԵԷ 3,875,000 ՖՐԱՆԳ Ինքիեթալ ԱԳՃԷՍԻ 1,337,500

Տէրաաւտէթ բաշտարնտա պիլլէյմիլ օտն իշպու սիկուրթա գումարանեալարը, քէֆալէթի միւթէզապիլլէ իլէ հէր նէվի էմթաա վէ ազգէ կրուբօլարըն, տէնիզ, նէհր վէ գաւա նաղլիեթը թէհլիքէլէրինէ գարչը զալլէթլէ ֆաեթալալա շէրաեթ իլէ սիկուրթա իտէրլէր :

ՏԻԻՍԵԼՏՈՐՓԷՐ

ՏԵՆԻԶ, ՆԷՉՐ ՎԷ ԴԱՐԱ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԱՐԸ

1745 րէ Տէմիլլարֆա Բէեաթն օլունմուշ արք 3,750,000 ՖՐԱՆԳ

Ինքիեթալ ԱԳՃԷՍԻ 3,099,367. 15 ՖՐ

ՀԱՆՁԻԱԹԻՇԷ

ԵԱՆԿԸԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԱՐԸ

1874 րէ Համպուրկա Բէեաթն օլունմուշ արք :

ՍԵՐՄԱԵԷ 3,750,000 ՖՐԱՆԳ

Ինքիեթալ ԱԳՃԷՍԻ 600,000

Իշպու սիկուրթա գումարանեալար, հէր նէվի էմթաա վէ Լէնաեթ, անպար վէ մաղտաա գա աէրուլէրինտէքի էմթաաեթ, էն զիւտաէ ֆաեթալալա շարթար իլէ սիկուրթա իտէր : Թալիլիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէհէնլէր, պալէտաէ վիքը օլունան իւշ գումարանեալարը ումուժի մաղահաթկիւզարը պուլունան իսթանպուլտա Պահճէ-գաբու, աննաա Բանիմ քառչուէ խանընտա Նիւսէլի 13 վէ 14 րէ ՏԻՐԱՆՍ-ՍԻԿՈՒՐԹԱՆԷՖԷՆ, տիլէ միւրաճաաթ իթմէկէ տալլէթ օլունուր :